

PROTOKÓŁ

z posiedzenia Komisji Wspólnej Przedstawicieli

Rządu Rzeczypospolitej Polskiej i Aliansu Ewangelicznego w Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa, dnia 11 marca 2025 roku

11 marca 2025 roku w siedzibie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji przy ul. S. Batorego 5 w Warszawie, odbyło się posiedzenie Komisji Wspólnej Przedstawicieli Rządu Rzeczypospolitej Polskiej i Aliansu Ewangelicznego w Rzeczypospolitej Polskiej, zwanej dalej: „Komisją Wspólną”, w którym udział wzięli:

Strona Rządowa

1. **Pan Tomasz SZYMAŃSKI**, Współprzewodniczący Komisji Wspólnej, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji,
2. **Pan Jakub MAKOWSKI** – Dyrektor Departamentu Ochrony Zabytków Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, **w zastępstwie Pani Bożeny Żelazowskiej** – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
3. **Pan Tomasz GŁOWACKI**- Zastępca Dyrektora Departamentu Kształcenia Ogólnego Ministerstwo Edukacji Narodowej, **w zastępstwie Pana Henryka Kiepur** – Sekretarza Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej,
4. **Pan Wojciech KUTYŁA** - Dyrektor Generalny Ministerstwo Sprawiedliwości, **w zastępstwie Pana Dariusza Mazura** – Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości.

Pozostali uczestnicy:

5. **Pan Andrzej SZEPTYCKI** – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
6. **Pan prof. Piotr KOSIAK** - Przewodniczący Zespołu Ekspertów Międzyresortowego Zespołu do spraw Funduszu Kościelnego,
7. **Pani Katarzyna KOWNACKA** – Dyrektor Departamentu Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych MSWiA,
8. **Pani Ksenia ALHAUG** – Zastępca Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych MSWiA,
9. **Pan Cezary MALISZEWSKI** – Zastępca Dyrektora Departamentu Spraw Obywatelskich MSWiA,
10. **Pan Paweł NAPOLSKI** – Biuro Ministra MSWiA,
11. **Pani Małgorzata KRASUSKA** – Radca w Departamencie Kształcenia Ogólnego MEN,
12. **Pani Monika PISZCZ – CZAPLA** – Naczelnik Wydziału Regulacji Prawnych w Departamencie Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych MSWiA,

Strona Kościelna

1. **Pastor Andrzej NĘDZUSIAK** – Współprzewodniczący Komisji Wspólnej, Prezbiter Naczelny Kościoła Bożego w Chrystusie, Przewodniczący Aliansu Ewangelicznego w RP,
2. **Pastor Andrzej BAJEŃSKI** - Biskup Kościoła Chrystusowego w RP, Członek Zarządu Aliansu Ewangelicznego w RP,
3. **Prezbiter dr Marek KAMIŃSKI** – Biskup Kościoła Zielonoświątkowego w RP, Członek Zarządu Aliansu Ewangelicznego w RP.

Posiedzenie rozpoczęło się o godzinie 15.00.

W trakcie posiedzenia Komisji Wspólnej zostały omówione następujące kwestie:

1. Zagadnienia związane z funkcjonowaniem Funduszu Kościelnego.
2. Propozycje dotyczące regulacji możliwości zawierania małżeństw w formie przewidzianej prawem wewnętrznym kościołów i innych związków wyznaniowych.
3. Zagadnienia związane z dofinansowaniem z budżetu Państwa szkół kształcących duchownych dla całego środowiska ewangelicznego (Wyższa Szkoła Teologiczno-Społeczna oraz Wyższe Baptystyczne Seminarium Teologiczne w Warszawie).
4. Sprawy różne.

Przebieg obrad

Pan Minister Tomasz Szymański otworzył posiedzenie, powitał jego uczestników oraz dokonał prezentacji osób reprezentujących Radę Ministrów, a także zaproszonych ekspertów. Pan Minister w swojej wypowiedzi zwrócił uwagę na fakt, iż ostatnie posiedzenie Komisji miało miejsce we wrześniu 2012 r. Wskazał też na konieczność prowadzenia pogłębionego dialogu pomiędzy Państwem a kościołami i innymi związkami religijnymi.

Pastor Andrzej Nędzusiak powitał uczestników posiedzenia oraz podziękował za zaproszenie. Odnosząc się do wypowiedzi Pana Ministra Tomasza Szymańskiego przedstawił zgromadzonym osoby reprezentujące Stronę Kościelną.

Pan Minister Tomasz Szymański dokonał prezentacji porządku obrad, a następnie otworzył i zapowiedział pierwszy punkt porządku obrad, dotyczący zagadnień związanych z funkcjonowaniem Funduszu Kościelnego; poprosił o zabranie głosu Pana Profesora Piotra Kosiaka - Przewodniczącego Zespołu Ekspertów Międzyresortowego Zespołu do spraw Funduszu Kościelnego.

Pan Profesor Piotr Kosiak podziękował Panu Ministrowi Tomaszowi Szymańskiemu, Współprzewodniczącemu Komisji Wspólnej, Sekretarzowi Stanu w MSWiA za prowadzony dialog pomiędzy Państwem a kościołami i innymi związkami wyznaniowymi w zakresie Funduszu Kościelnego.

Następnie przedstawił wyniki prac Międzyresortowego Zespołu do spraw Funduszu Kościelnego. Zaznaczył, że w toku prac pojawiały się różne propozycje zmian w zakresie Funduszu Kościelnego:

1. Wprowadzenie odpisu podatkowego zgodnie z propozycją MSWiA,
2. Wprowadzenie odpisu podatkowego zgodnie z propozycją MRPiPS,
3. Wprowadzenie odpisu podatkowego na wzór rozwiązań stosowanych we Włoszech (tzw. *Otto per mille*),
4. Przeniesienie środków z Funduszu Kościelnego do poszczególnych organów, zgodnie z ich właściwością.

Pan Profesor poinformował również o potrzebie uszczelnienia systemu finansowania kościołów i innych związków wyznaniowych ze środków obecnego Funduszu Kościelnego. Pojawiły się bowiem informacje o wyludzaniu składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne duchownych poprzez tworzenie kościołów, w których za opłatą można uzyskać status duchownego.

Pan Profesor poinformował, że propozycje oparte na wprowadzeniu odpisu podatkowego nie uzyskały rekomendacji Ministerstwa Finansów. Zauważył, że istotna jest historia Funduszu Kościelnego i jego rola rekompensacyjna. W związku z tym ewentualne rozwiązanie Funduszu Kościelnego może nastąpić jedynie przy zachowaniu zobowiązań Państwa wynikających z ustawy z dnia 20 marca 1950 r. o przejęciu przez Państwo dóbr martwej ręki, poręczeniu proboszczom posiadania gospodarstw rolnych i utworzeniu Funduszu Kościelnego.

Podkreślił też, że ewentualne wprowadzenie odpisu podatkowego może być rozwiązaniem niekorzystnym dla kościołów mniejszościowych. System ten byłby również drogi i trudny do opracowania z punktu widzenia Państwa. Poinformował zebranych, że nie zapadły jeszcze żadne wiążące decyzje, a w chwili obecnej trwają konsultacje projektu sprawozdania Międzyresortowego Zespołu do spraw Funduszu Kościelnego.

Pan Minister Tomasz Szymański poparł stanowisko Pana Profesora Piotra Kosiaka, zgodnie z którym do chwili obecnej nie została podjęta żadna decyzja. Poinformował, że największe szanse na uzyskanie poparcia całej Rady Ministrów ma koncepcja zakładająca następujące działania:

1. rozwiązanie Funduszu Kościelnego, przy zachowaniu zobowiązań Państwa wynikających z ustawy z dnia 20 marca 1950 r. o przejęciu przez Państwo dóbr martwej ręki, poręczeniu proboszczom posiadania gospodarstw rolnych i utworzeniu Funduszu Kościelnego;
2. środki niezbędne do pokrycia kosztów finansowania składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne duchownych zostaną przekazane bezpośrednio do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który zajmie się opłacaniem składek i wypłatą świadczeń;
3. środki na remonty zabytkowych obiektów sakralnych zostaną przekazane do dyspozycji na ten cel do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
4. środki na działalność charytatywną i opiekuńczą będą w dyspozycji właściwego dysponenta części budżetowej,

jednak w tej sprawie nie ma jeszcze rozstrzygnięcia Rady Ministrów. Następnie Pan Minister poprosił o przedstawienie stanowiska Aliansu Ewangelicznego w niniejszej sprawie.

Pastor Andrzej Nędzusiak poinformował, że Alians Ewangeliczny zapoznał się z propozycjami wynikającymi z prac Międzyresortowego Zespołu do spraw Funduszu Kościelnego. Zwrócił uwagę na fakt, iż kościoły zrzeszone w Aliansie Ewangelicznym mają dużo duchownych w stosunku do liczby wiernych (jeden duchowny na kilkadziesiąt osób). Wyraził też wdzięczność za objęcie przez Państwo wsparciem z Funduszu Kościelnego kościołów będących członkami Aliansu. Poprosił o zastosowanie w przypadku nowelizacji przepisów dotyczących Funduszu Kościelnego, długiego okresu

przejściowego, lub objęcie starszych duchownych działaniami ochronnymi. Poparł opinię Pana Profesora Piotra Kosiaka, zgodnie z którą ewentualne wprowadzenie odpisu podatkowego jest rozwiązaniem niekorzystnym dla kościołów mniejszościowych, w tym kościołów zrzeszonych w Aliansie. W przypadku przyjęcia rozwiązania, zgodnie z którym środki niezbędne do pokrycia kosztów finansowania składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne duchownych zostałyby przekazane bezpośrednio do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który zająłby się opłacaniem składek i wypłatą świadczeń, Pastor Andrzej Nędzusiak poprosił o przeprowadzenie konsultacji w zakresie precyzji przepisów i uszczelnienia systemu.

Prezbiter dr Marek Kamiński zauważył, że Kościoły zrzeszone w Aliansie Ewangelicznym są obecnie beneficjentami systemu. Poprosił o uwzględnienie elementu ochrony małych społeczności przy wprowadzaniu zmian w zakresie funkcjonowania Funduszu Kościelnego.

Profesor Piotr Kosiak podkreślił, że celem projektowanych zmian w zakresie Funduszu Kościelnego nie jest pozostawienie kościołów i innych związków wyznaniowych bez pomocy.

Pan Minister Tomasz Szymański zadeklarował chęć pełnej współpracy ze strony Rady Ministrów. Następnie, wobec wyczerpania pierwszego punktu porządku obrad, Pan Minister zaproponował przejście do omówienia propozycji dotyczących regulacji możliwości zawierania małżeństw w formie przewidzianej prawem wewnętrznym kościołów i innych związków wyznaniowych (pkt 2 porządku obrad). Pan Minister poprosił o zaprezentowanie stanowiska w tym zakresie Pana Wojciecha Kutylę - Dyrektora Generalnego Ministerstwa Sprawiedliwości.

Pan Dyrektor Wojciech Kutyla podziękował za zaproszenie. Poinformował, że w roku 2012 prowadzono prace, których owocem był projekt ustawy z 31 lipca 2012 r. Do tego projektu były sporządzane opinie wewnątrz Ministerstwa Sprawiedliwości, jak również dla ówczesnego Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji. Te opinie nie rozstrzygają meritum sprawy. Rozważano m.in. kwestię czy ewentualna ustawa powinna zawierać zamknięty katalog kościołów i innych związków wyznaniowych, w przypadku których małżeństwo zawarte w formie przewidzianej prawem wewnętrznym rodziłoby również skutki na gruncie prawa cywilnego, czy też regulacja ta powinna być otwarta w tym zakresie. Ta kwestia nie została rozstrzygnięta, a prace nad ustawą zostały zawieszone. Pan Dyrektor Wojciech Kutyla zwrócił uwagę, iż ze względu na upływ czasu, ewentualne podjęcie działań w tym zakresie wymagałoby ponownej analizy prawnej, a także podjęcia decyzji kierunkowej co do dalszych prac.

Pan Minister Tomasz Szymański poprosił o zabranie głosu Zastępcę Dyrektora Departamentu Spraw Obywatelskich Pana Cezarego Maliszewskiego.

Pan Dyrektor Cezary Maliszewski poinformował, że jakkolwiek projekt ustawy nad którą pracowano w roku 2012 nie budził zdecydowanego sprzeciwu, jednak w jego przypadku pojawiały się wątpliwości np. czy enumeratywne wymienienie w zamkniętym katalogu kościołów i innych związków wyznaniowych, w przypadku których małżeństwo zawarte w formie przewidzianej prawem wewnętrznym rodziłoby również skutki na gruncie prawa cywilnego, nie narusza również zasady równości kościołów. Zwrócił uwagę na szeroki zakres zmian które weszły w życie od momentu zawieszenia prac nad projektem ustawy (np. utworzenie systemu rejestrów państwowych, zmiana zasad pracy kierowników urzędów stanu cywilnego). W związku z tym należy dokonać analizy projektu pod kątem tego, czy jest on adekwatny do obecnych warunków.

Pan Dyrektor Cezary Maliszewski poinformował, że w toku prac w roku 2012 w istocie pojawiły się dwa projekty ustaw. Pierwszy projekt dotyczył zmiany w ustawie kodeks rodzinny i opiekuńczy, ustawie o aktach stanu cywilnego oraz w ustawie o gwarancjach wolności sumienia i wyznania. Projekt ten został skrytykowany m.in. z uwagi na naruszenie art. 25 ust 5 Konstytucji RP, zgodnie z którym uprzednio powinna zostać zawarta umowa z odpowiednimi kościołami, skutkująca przyjęciem ustawy

regulującej relacje Państwa z danym kościołem i dopiero na mocy tych przepisów można było by udzielać ślubów wyznaniowych mających skutek cywilnoprawny. Osobną kwestią jest również rozstrzygnięcie co do ewentualnego obwieszczenia przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, kto w danym kościele jest uprawniony do przyjęcia oświadczenia woli o wejściu danych osób w związek małżeński oraz przedłożenia przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego zaświadczenia pozwalającego na sporządzenie aktu stanu cywilnego i jego wydanie. Biorąc pod uwagę powyższe, chcąc przychylić się do postulatu, projekt powinien zostać odświeżony i przeanalizowany w kontekście zmian wprowadzonych w okresie od 2012 r.

Pan Minister Tomasz Szymański poparł opinie Pana Dyrektora Wojciecha Kutyły i Pana Dyrektora Cezarego Maliszewskiego, zgodnie z którą konieczny jest przegląd projektu w kontekście zmian wprowadzonych w przepisach od roku 2012. Pan Minister zwrócił uwagę na fakt, iż Pan Dyktor Maliszewski w swojej opinii oparł się na procedurze określonej w art. 25 ust 5 Konstytucji, dotyczącej sposobu prowadzenia prac nad projektami ustaw regulujących relacje Państwa z kościołami i innymi związkami religijnymi (konieczność zawarcia odpowiedniej umowy oraz powołanie odpowiednich zespołów redakcyjnych).

Pan Dyktor Cezary Maliszewski potwierdził, że na tej procedurze miały być oparte prace nad projektem dotyczącym zmiany w ustawie kodeks rodzinny i opiekuńczy, ustawie o aktach stanu cywilnego oraz w ustawie o gwarancjach wolności sumienia i wyznania. Później opracowana została specjalna ustawa mówiąca o tym, że niektóre kwestie stosunków Państwa z enumeratywnie wymienionymi kościołami, zostałyby uregulowane. Wątpliwości w zakresie zastosowania katalogu zamkniętego ww. kościołów zostały ówczesnie zgłoszone przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji. Ponownie zwrócił uwagę na konieczność opracowania enumeratywnego wykazu przedstawicieli tych kościołów, uprawnionych do przyjęcia oświadczenia woli o wejściu danych osób w związek małżeński oraz przedłożenia przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego zaświadczenia, że to małżeństwo zostało faktycznie zawarte i rodzi skutki cywilnoprawne.

Pan Minister Tomasz Szymański poprosił o zabranie głosu przedstawiciela Aliansu Ewangelicznego w RP.

Pastor Andrzej Nędzusiak poinformował, że brał osobiście udział w pracach prowadzonych w roku 2012 r. Zwrócił uwagę na fakt, iż prace w zakresie regulacji możliwości zawierania małżeństw w formie przewidzianej prawem wewnętrznym kościołów i innych związków wyznaniowych zostały wtedy podjęte w wyniku prowadzonych prac w zakresie ustaw regulujących stosunki Państwa z poszczególnymi kościołami. Poprosił o informację, czy istnieje możliwość powrotu do dyskusji o podjęciu prac nad ustawami regulującymi stosunek Państwa do poszczególnych kościołów. Chodzi tu o kościoły już długo istniejące, stabilne, a jednocześnie nie posiadające ustaw partykularnych. Poinformował, że Alians Ewangeliczny jest otwarty na każdą wersję uregulowania możliwości zawierania małżeństw w formie przewidzianej prawem wewnętrznym. W tym zakresie, w jego opinii konieczne jest podjęcie odpowiedniej decyzji politycznej przez Stronę Rządową. Sprawy techniczne są do rozwiązania, w zależności od podjętej decyzji politycznej. Poinformował, że w toku uprzednio prowadzonych prac skierowano do kościołów i innych związków wyznaniowych zapytanie o zainteresowanie tego rodzaju regulacją. Z jego informacji wynika, że w tamtym czasie 62 kościoły i inne związki wyznaniowe wyraziły zainteresowanie takim uregulowaniem.

Pani Monika Piszcz – Czapla poinformowała, że w dniu 16 września 2012 r. omawiany projekt ustawy został skierowany do uzgodnień z potencjalnie zainteresowanymi kościołami i innymi związkami wyznaniowymi. Były to 4 kościoły posiadające ustawy partykularne (które jednak tego typu regulacji nie posiadają) oraz pozostałe kościoły i związki wyznaniowe wpisane do rejestru kościołów i innych związków wyznaniowych. Aż 63 kościoły i inne związki wyznaniowe zadeklarowały chęć skorzystania z tego typu regulacji.

Pastor Andrzej Nędzusiak poinformował, że w toku prowadzonych ówczesnie prac reprezentanci Aliansu Ewangelicznego przedstawiali jeszcze jedną opcję – instytucję świadka kwalifikowanego. Miała ona polegać na tym, że niektórzy duchowni, wskazani przez odpowiednie kościoły lub związki wyznaniowe zostaliby przygotowani przez odpowiednie organy państwowe, zawarli odpowiednie porozumienie z właściwym organem państwowym, a następnie uzyskali prawo do odbierania oświadczeń i przedkładania zaświadczeń.

Pastor Andrzej Nędzusiak poinformował, iż instytucja małżeństwa w kościołach wchodzących w skład Aliansu Ewangelicznego nie jest zagrożona, a odsetek rozwodów jest niski. Zadeklarował, że Alians Ewangeliczny jest otwarty na każde z rozwiązań i o każdym chce rozmawiać (w tym również o uregulowaniu ustawowym relacji Państwa z poszczególnymi kościołami, zgodnie z art. 25 ust 5 Konstytucji RP).

Pan Minister Tomasz Szymański poprosił Zastępcę Dyrektora Departamentu Spraw Obywatelskich Pana Cezarego Maliszewskiego o odniesienie się do propozycji dotyczącej instytucji świadka kwalifikowanego.

Pan Dyrektor Cezary Maliszewski poinformował, że instytucja ta była krytykowana w trakcie prac w roku 2012 z uwagi na fakt, iż pociągnęłaby za sobą konieczność znaczącej ingerencji w autonomię kościołów i związków wyznaniowych – państwo miałoby certyfikować duchownych określonych kościołów i innych związków wyznaniowych lub nadawać im uprawnienia w sposób inny niż wynikałoby to z ich wewnętrznych regulacji. Jednak jest tu cały czas mowa o projekcie sprzed 13 lat, w związku z czym należałoby tę propozycję na nowo przeanalizować, czy w nowych realiach taka instytucja miałaby rację bytu. Przy powtórным analizowaniu propozycji nad którymi pracowano w roku 2012 należy wziąć pod uwagę zarówno kwestie wolności wyznania i równouprawnienia kościołów, jak i ewentualne konsekwencje podejmowanych decyzji dla administracji państwowej.

Pastor Andrzej Nędzusiak poinformował, że na tego rodzaju ingerencję Państwa w autonomię kościołów i związków wyznaniowych Alians Ewangeliczny by się zgodził. Jest rzeczą niezaprzecalną, że w obszarze leżącym w kompetencjach Państwa, to ono dyktuje warunki. Alians Ewangeliczny jest otwarty na wszystkie możliwości, również na to, że szkolenie wskazanych osób byłoby zapewniane przez Stronę Kościelną. Zwrócił uwagę na fakt, iż instytucja ślubów konkordatowych w przypadku Kościoła Katolickiego sprawdziła się i działa dobrze. Poprosił więc o włączenie kościołów zrzeszonych w Aliansie do tego systemu. Poprosił również o opinię Prezbitera dra Marka Kamińskiego.

Prezbyter dr Marek Kamiński zapewnił, że w przypadku Kościoła Zielonoświątkowego, udzielanie ślubów ze skutkiem cywilnoprawnym nie stanowi dużego obciążenia. Zwrócił uwagę na fakt, iż Kościół Zielonoświątkowy i pozostałe kościoły zrzeszone w Aliansie nie mają między sobą drastycznych różnic, a zatem rozróżnienie ich sytuacji jest spowodowane przede wszystkim posiadaniem ustawy partykularnej przez Kościół Zielonoświątkowy. Poprosił o uregulowanie kwestii możliwości zawierania małżeństw w formie przewidzianej prawem wewnętrznym kościołów i innych związków wyznaniowych w odniesieniu do innych kościołów będących członkami Aliansu.

Pastor Andrzej Bajeński zwrócił uwagę na fakt, iż w omawianym zakresie istnieje obecnie pewna nierówność między kościołami i innymi związkami wyznaniowymi. W przypadku części kościołów i innych związków wyznaniowych istnieje możliwość zawierania małżeństw w formie ich przewidzianej prawem wewnętrznym, ze skutkami cywilnoprawnymi, a w przypadku innych, takiej możliwości nie ma.

Pan Minister Tomasz Szymański zadeklarował chęć potraktowania w sposób spójny wszystkich kościołów i związków wyznaniowych. Zobowiązał Ministerstwo Sprawiedliwości oraz Departament Spraw Obywatelskich MSWiA do dokonania kwerendy i uaktualnienia wyników prac które miały miejsce w roku 2012.

Pastor Andrzej Nędzusiak poprosił o informację, czy istnieje możliwość powrotu do dyskusji o podjęciu prac nad ustawami regulującymi stosunek Państwa do poszczególnych kościołów.

Pan Minister Tomasz Szymański poinformował, że w zakresie procedury dotyczącej opracowywania tych ustaw, dokonano ustaleń z KPRM. Jednocześnie zwrócił uwagę na fakt, iż konieczne jest również dokonywanie każdorazowej Oceny Skutków Regulacji również w kontekście przewidywanych kosztów wejścia w życie każdego aktu prawnego. Wskazał na fakt, iż uprzednio prace zostały zawieszone również z uwagi na pozostawanie Polski w procedurze „nadmiernego deficytu”. Przypomniął, że pomimo zmian w sytuacji prawnej RP jest dalej objęta tą procedurą. W związku z tym należy spodziewać się również zastrzeżeń Ministra Finansów co do finansowych skutków wejścia omawianych ustaw w życie.

Pastor Andrzej Nędzusiak poinformował, że w jego opinii wszystkie zapisy rodzące skutki finansowe zostały usunięte. W przygotowanych ówczesnie OSR do projektów zawarto informację o braku obciążeń finansowych dla budżetu państwa, z tytułu wejścia w życie tych ustaw.

Pan Minister Tomasz Szymański zadeklarował chęć pełnej współpracy ze strony Rady Ministrów. Następnie, wobec wyczerpania drugiego punktu porządku obrad, Pan Minister zaproponował przejście do omówienia zagadnień związanych z dofinansowaniem z budżetu Państwa szkół kształcących duchownych dla całego środowiska ewangelicznego (Wyższa Szkoła Teologiczno-Społeczna oraz Wyższe Baptystyczne Seminarium Teologiczne w Warszawie) (pkt 3 porządku obrad). Pan Minister poprosił o zaprezentowanie stanowiska w tym zakresie Pana Andrzeja Szeptyckiego – Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Pan Minister Andrzej Szeptycki przedstawił istniejący w polskim systemie prawnym podział na uczelnie publiczne i niepubliczne. Uczelnie te różnią się organem założycielskim (uczelnie publiczne są tworzone przez organy Państwa, uczelnie niepubliczne są tworzone przez osoby fizyczne lub osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego), a także źródłami finansowania. Uczelnie publiczne otrzymują subwencje z budżetu Państwa, uczelnie niepubliczne nie otrzymują tych subwencji, natomiast oba rodzaje uczelni korzystają z innych możliwości finansowania (np. konkursy agend MNiSW, ulgi transportowe dla studentów).

Uczelnią publiczną jest Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie, gdzie na studiach I i II stopnia są prowadzone studia na kierunku teologia (jest to m. in. teologia ewangelicka, prawosławna i starokatolicka). Wydział Teologiczny pozostaje pod nadzorem władz właściwych kościołów. Ponadto, oprócz subwencji z budżetu Państwa, uczelnia ta otrzymuje dotację podmiotową na działalność Wydziału Teologicznego od ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych.

Jeśli chodzi o uczelnie niepubliczne to na podstawie ustaw z roku 1995 i 1997 o stosunku Państwa do Kościoła Chrześcijan Baptystów w Rzeczypospolitej Polskiej i o stosunku Państwa do Kościoła Zielonoświątkowego w Rzeczypospolitej Polskiej te kościoły nabyły prawo do zakładania szkół wyższych i seminariów i absolwentom kierunku teologia na takich uczelniach przysługuje tytuł licencjata teologii, który jest równoważny z licencjatem nadawanym przez uczelnie państwowe. To są ramy prawne umożliwiające działalność Wyższego Baptystycznego Seminarium Teologicznego w Warszawie a także Wyższej Szkoły Teologiczno-Społecznej. Te uczelnie nie otrzymują środków z budżetu Państwa na funkcjonowanie, co ma być przedmiotem niniejszej dyskusji.

Pastor Andrzej Nędzusiak poprosił o zabranie głosu w tym temacie Prezbitera dra Marka Kamińskiego.

Prezbyter dr Marek Kamiński podziękował za możliwość rozmowy na temat Wyższego Baptystycznego Seminarium Teologicznego w Warszawie, a także Wyższej Szkoły Teologiczno-Społecznej. Wyjaśnił, że Alians Ewangeliczny w RP nigdy nie zastanawiał się nad tym czy Państwo może jakoś im pomagać finansowo, aż do ostatniego momentu, w którym podjęto ten temat w ich agendzie. Jak wyjaśnił

w zakresie pkt 3 jest mowa o uczelniach, które nie działają w sposób komercyjny. Bo są oczywiście uczelnie niepubliczne działające komercyjnie, zarabiające na liczbie studentów dokonujących opłat i dzięki temu funkcjonują. W Wyższym Baptystycznym Seminarium Teologicznym w Warszawie studiuje prawdopodobnie do około 30 studentów, natomiast Wyższa Szkoła Teologiczno – Społeczna ma około 200 studentów na różnych kierunkach studiów. W ocenie Prezbitera dra Marka Kamińskiego Wyższa Szkoła Teologiczno – Społeczna (Uczelnia), dzięki Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej, dysponuje wystarczająco dobrą kadrą naukową. W ostatnim czasie mógł zostać położony nacisk na dobre kształcenie. Jak stwierdził kształcenie studentów stoi na całkiem niezłym poziomie. Przy tym nie zakłada, że ta Uczelnia może mieć szansę na uzyskanie środków finansowych od Państwa na każdego studenta. Prezbyter dr Marek Kamiński postanowił naświetlić kwestie, z którymi zmagają się ta Uczelnia, przy tym stwierdził, że nie będzie mówił o jej budynku, wynagrodzeniu dla wykładowców, czy też wspieraniu studentów. Podziękował za to, że studenci mają ulgi. Wskazał, że w związku z tym, iż Uczelnia posiada charakter niekomercyjny istnieją bardzo realne problemy. Choćby związane z USOS-em (Uniwersytecki System Obsługi Studentów). Koszt jego zakupu byłby wysoki, a poza tym należałoby dodatkowo uwzględnić koszty opłacenia corocznego abonamentu. Mimo problemów będą prowadzili edukację, także wspierając studentów w innych krajach. W kwestiach naukowych dzieje się dużo dobrego. Jednak w sprawach administracyjnych np. USOS-u, z przyczyn finansowych, działają jak „manufaktura”, czyli w sposób analogowy lub tworząc własne systemy, z uwagi na brak środków finansowych. Prezbyter dr Marek Kamiński poprosił Stronę Rządową o zwrócenie uwagi na to, że w pewnych sferach muszą działać właśnie we wspomniany sposób, bo inaczej nie podołaliby finansowo.

Pastor Andrzej Nędzusiak stwierdził, że Strona Kościelna do niedawna nie wiedziała, że może rozmawiać o kwestiach z pkt 3. Wyjaśnił, że obydwie ww. Uczelnie nie są zamknięte tylko na studentów z Kościoła Zielonoświątkowego i Kościoła Chrześcijan Baptystów. Kształcą się w nich bardzo wielu duchownych. Jeżeli istnieje możliwość jakiegokolwiek wsparcia finansowego dla ww. Uczelni to Strona Kościelna przyjmie ją z wdzięcznością.

Prezbyter dr Marek Kamiński dodał, że współpracują z Chrześcijańską Akademią Teologiczną. Wielu duchownych i właściwie wszyscy naukowcy związani z Kościołem Zielonoświątkowym, czy w ogóle ze środowiskiem ewangelicznym, to osoby, które uzyskały wykształcenie właśnie na tej Akademii. Studia drugiego czy trzeciego stopnia są realizowane w symbiozie z Chrześcijańską Akademią Teologiczną. Prezbyter dr Marek Kamiński wyraził wdzięczność za jej finansowanie z budżetu Państwa.

W ocenie **Pana Ministra Andrzeja Szeptyckiego**, wydaje się trudne dokonanie, w krótkim czy też średnim okresie, zasadniczej rewizji istniejących rozwiązań. To co różni pkt 3 posiedzenia od poprzednich to to, że nie we wcześniejszym okresie nie szukano alternatywnych rozwiązań. W przypadku poprzednich punktów były pewne rozważania i do nich można wrócić, natomiast co do pkt 3 stoimy na stanie obecnym. Jak stwierdził Pan Minister nie mamy alternatywnych pomysłów i zmiana obecnych ram prawnych, wymagałaby całkowitej rewolucji w sposobie finansowania uczelni. Argument o niekomercyjności jest istotny, ale na ten sam argument mogłyby się powoływać liczne inne uczelnie publiczne, które niedomagają finansowo. Wobec powyższego, w jego opinii, na poziomie ogólnym na razie należy pozostać przy obecnie istniejących rozwiązaniach. Istnieje jednak pozytywna okoliczność, gdyż wydaje się, że zarówno z perspektywy dwóch ww. Uczelni, jak i Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, i w ogóle z perspektywy polskiej nauki i szkolnictwa wyższego, jest mowa o relatywnie niewielkich kwotach. W 2024 r. Chrześcijańska Akademia Teologiczna otrzymała z budżetu Państwa subwencję w wysokości 13 mln złotych. Pan Minister założył, że w przypadku dwóch ww. Uczelni to są o mniejsze kwoty. Jak stwierdził Wyższe Baptystyczne Seminarium Teologiczne w Warszawie Wyższa Szkoła Teologiczno-Społeczna mogą pozyskać środki poprzez udział w konkursach Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a także jego ewentualnych zleceń. Jednak nie będzie to wsparcie systemowe, zagwarantowane co roku na podstawie jakiegoś algorytmu. Pan Minister zadeklarował, że jeżeli obydwie ww. Uczelnie miałyby jakieś konkretne potrzeby, pomysły, propozycje

to istnieje możliwość ich omówienia w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, wskazania istniejących kanałów finansowania, czy to dla uczelni, ale również dla fundacji i stowarzyszeń.

Prezbiter dr Marek Kamiński zaproponował, aby takie spotkanie odbyło się z rektorami dwóch ww. Uczelni przy obecności przedstawicieli Aliansu Ewangelicznego w RP.

Pan Minister Andrzej Szeptycki nie sprzeciwił się tej propozycji i dalsze kroki w sprawie pozostawił do decyzji przedstawicieli Aliansu Ewangelicznego w RP.

Prezbiter dr Marek Kamiński podziękował Panu Ministrowi Andrzejowi Szeptyckiemu.

Pan Minister Tomasz Szymański wyraził zadowolenie, że zostanie nawiązany dialog pomiędzy władzami dwóch ww. Uczelni a Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Następnie stwierdził wyczerpanie pkt 3 porządku obrad. Wskazał, że pozostał jeszcze pkt 4 „Sprawy różne” w przypadku, którego Strona Kościelna wnioskowała o omówienie zagadnień związanych z uregulowaniem stosunków między Państwem a kościołami i innymi związkami wyznaniowymi. W ocenie Pana Ministra, w trakcie debaty nad pkt 1 i 2 porządku obrad zostały wyczerpane kwestie zawarte w art. 25 ust. 5 Konstytucji. Mimo tego pozostawił do decyzji Pastora Andrzeja Nędzusiaka czy jednak nie należy kontynuować omówienia wspomnianych zagadnień.

Pastor Andrzej Nędzusiak zaproponował, aby, w jego ocenie po raz pierwszy w historii, skonsumować art. 25 Konstytucji RP. W jego opinii niedługo będzie 30 lat, gdy ten przepis „zamroził tę religijną scenę społeczną i ani razu nie została podpisana żadna umowa” na jego podstawie.

Pan Minister Tomasz Szymański stwierdził m.in., że istnieje konieczność dokonania kwerendy, a ponadto, iż jest archiwalna wiedza. Należy wszystko to dopasować do aktualnego stanu i porządku prawnego. Przy tym niezwykle ważny jest konsensus polityczny wobec zadośćuczynienia oczekiwaniom w kontekście art. 25 Konstytucji RP. Z uwagi na omówienie wszystkich punktów posiedzenia Pan Minister zamknął je i podziękował za udział w nim wszystkim jego uczestnikom.

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW WNEĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI

Tomasz SZYMAŃSKI

W imieniu Strony Rządowej

Tomasz Szymański
Sekretarz Stanu w Ministerstwie
Spraw Wewnętrznych
i Administracji
Współprzewodniczący Komisji Wspólnej
Przedstawicieli Rządu RP
i Aliansu Ewangelicznego w RP

Andrzej Nędzusiak

W imieniu Strony Kościelnej

Pastor Andrzej Nędzusiak
Prezbiter Naczelny Kościoła
Bożego w Chrystusie
Współprzewodniczący Komisji Wspólnej
Przedstawicieli Rządu RP
i Aliansu Ewangelicznego w RP
Przewodniczący Aliansu Ewangelicznego w RP